

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ရှေ့နေများ၏ ကိုယ်တွေ့အတွေ့အကြုံများ၊ တရားခုံးရုံးများနှင့် စစ်ဆေးစီရင်မှုများ

Lived experiences of lawyers, courts, and trials after the coup

မြန်မာစစ်တပ်၏

“တရားစီရင်ရေး” ယန္တရား

MYANMAR MILITARY’S

“JUSTICE” SYSTEM

FREE လွတ်လပ်သော
EXPRESSION ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း
MYANMAR မြန်မာ

နိဒါန်း

Introduction2

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအား ဆောင်ရွက်ခြင်း

Launching criminal investigations.....5

ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုများ

Searches6

ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် ဖမ်းဆီးခြင်း

Detention and arrest.....7

စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း နှင့် ဝန်ခံခြင်း

Interrogations and confessions9

ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း

Torture.....11

တရားစွဲဆိုမှုများ

Charges12

တရားရုံးများ

Courts14

တရားသူကြီးများ

Judges16

သက်သေများ နှင့် မျက်မြင်သက်သေများ

Evidence and witnesses17

တရားခံရှေ့နေများ နှင့် ခုခံချေပမှုများ

Defence lawyers and defences19

နိဂုံး

Conclusion22

နိဒါန်း

Introduction

၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အာဏာသိမ်းမှုမှ စတင်ကာ စစ်တပ်သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၊ စာနယ်ဇင်းသမားများ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်သူများနှင့် အွန်လိုင်းအသုံးပြုသူများ အပါအဝင် ထောင်ပေါင်းများစွာသော လူတို့အား ယင်းတို့၏ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်အား အသုံးပြုသည့်အတွက် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။ လွတ်လပ်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မြန်မာ၏ ယခင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သော *505A Act of Revenge* အစီရင်ခံစာတွင် ထိုကဲ့သို့သော အမှုပေါင်း လေးထောင်ကျော်ကို ထည့်သွင်း အစီရင်ခံစားသည်။

စစ်တပ်၏ ဆိုးရွားကြမ်းတမ်းသော “စနစ်”အောက်တွင် လူတစ်ဦးချင်းစီသည် နိုင်လိုမင်းထက်နိုင်သော “တရားစီရင်ရေး”အခြေအနေကို ကြုံတွေ့နေရသည်။ အချို့သောသူများသည် တရားမျှတမှု၊ တရားရေးစံနှုန်းများနှင့်ကိုက်ညီမှု အပါအဝင် လူသားချင်းစာနာမှုအချို့ ရရှိရန်အတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ရဲရင့်သည့် တရားခံရှေ့နေများ၏ အကူအညီကို ကံကောင်းစွာပင် ရရှိကြသည်။ လွတ်လပ်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမြန်မာသည် သွေးထိုးလှုံ့ဆော်ခြင်းနှင့် သတင်းအမှားတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် တရားခံရှေ့နေလက်စွဲနှစ်စောင်အား တရားရေးဆိုင်ရာ ခုခံချေပမှုများအား ထောက်ခံအားပေးသည့်အနေဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဤအစီရင်ခံစာအတိုသည် စစ်တပ်၏ “တရားစီရင်ရေးစနစ်”ထဲတွင် ကျင်လည်နေရသူများ၏ ကိုယ်တွေ့အတွေ့အကြုံများအား အကျဉ်းချုပ် တင်ပြထားပြီး အာဏာမသိမ်းခင်အချိန်တွင် အနည်းဆုံး စာရွက်စာတမ်းများအပေါ်တွင် တည်ရှိခဲ့သည့် တရားရေးစံနှုန်းများအား ယခုလက်ရှိ အခြေအနေများနှင့် နှိုင်းယှဉ် ဖော်ပြထားသည်။ ပါဝင်ပတ်သတ်သူများအား ကာကွယ်ရန်အတွက် အမည် သို့မဟုတ် မည်သူမည်ဝါဟု ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

စစ်တပ်၏ “တရားစီရင်ရေးစနစ်”အတွင်းတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အမှန်တကယ် ဖြစ်ရပ်များအား ရှင်းလင်းစွာ နားလည်ခြင်းအားဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရသူများကို ထောက်ပံ့မှုများ မြင့်မားလာစေခြင်း နှင့် လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်ရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုများ အားကောင်းလာစေခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

The military has detained, arrested, charged, tried, and sentenced thousands of people since the February 2021 coup started, including protesters, journalists, politicians, human rights defenders, and online users punished for exercising their right to freedom of expression. FEM’s earlier report, *505A Act of Revenge*, documented almost four thousand of these cases.¹

Each person has faced the military’s tyrannical “justice” in the military’s draconian “system”. Some people have been fortunate enough to be supported by a few brave defence lawyers intent on trying to uphold some element of fairness, due process, and humanity. FEM has produced two legal defence toolkits on incitement and false news to support their legal defence.²

This mini report summarises the lived experiences of those caught up in the military’s “justice system”, comparing the legal standards that existed, at least on paper, before the coup, and outlining the current conditions. No names or identifying information are included to protect those involved.

A clearer understanding of the lived experiences within the military’s “justice system” will enable improved support to defendants as well as stronger advocacy for the protection of human rights.

စစ်တပ်၏ ဆိုးရွားကြမ်းတမ်းသော “စနစ်”အောက်တွင် လူတစ်ဦးချင်းစီသည် နိုင်လိုမင်းထက်နိုင်သော “တရားစီရင်ရေး” အခြေအနေကို ကြုံတွေ့နေရသည်။

Each person has faced the military’s tyrannical “justice” in the military’s draconian “system”.

¹ <https://freexpressionmyanmar.org/wp-content/uploads/2022/01/505a-act-of-revenge-1.pdf>

² <https://freexpressionmyanmar.org/wp-content/uploads/2023/03/lawyers-toolkit-for-incitement.pdf>; <https://freexpressionmyanmar.org/wp-content/uploads/2023/05/false-news-toolkit.pdf>

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

စစ်တပ်သည် မြန်မာ့တရားရေးစနစ်အား ထိန်းချုပ်ရန် အစဉ်အမြဲ အားထုတ်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၆၂ အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်သည် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်အား ထိန်းသိမ်းကာ တရားရုံးများအား တရားစီရင်ရေးစံနှုန်းများအား လိုက်နာမှုမရှိသည့် အယောင်ဆောင်တရားရုံးများဖြင့် အစားထိုးခဲ့ပြီး တရားရေးဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများကို ချိန့်စေခဲ့သည်။ တရားမျှတမှုအတွက် ရပ်တည်ခဲ့သည့် ရှေ့နေများသည်လည်း နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရကာ ဝတ်လုံတော်ရရှေ့နေအဖြစ်မှ ရုတ်သိမ်းခံရခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခံရခြင်း နှင့် ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခံရခြင်းတို့ကို တွေ့ကြုံခဲ့ကြရသည်။

ဒီမိုကရေစီနည်းကျကျ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသော အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဦးဆောင်သည့် အစိုးရအဖွဲ့သည် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ကို ယင်း၏ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အစီအစဉ်အတွက် ကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲခဲ့ပြီးဖြင့် နှင့် ရှေ့နေများအား လွတ်လပ်သော အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခွင့်ပေးခြင်းတို့ အပါအဝင် အကန့်အသတ်ရှိသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အချို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ရှေ့နေများသည် ဒီမိုကရေစီမခံသော ဥပဒေများအောက်တွင် ယင်းတို့၏ တရားရေးဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခံရခြင်းများ ခံခဲ့ကြရသော်လည်း ဖြစ်သည်။

စစ်တပ်သည် “တရားစီရင်ရေး”အပေါ်တွင် ယခင်က အာဏာသိမ်းကာလများအတွင်း အသုံးပြုခဲ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များအား ၂၀၂၁ ကတည်းက ထပ်မံအသုံးပြုခဲ့ပြန်သည်။ ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုစတင်ပြီး နောက်ပိုင်းနှစ်များတွင် စစ်တပ်သည် တရားသူကြီးအသစ်များအား ခန့်အပ်ပြီး အခြားတရားသူကြီးများအား ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ကာ၊ တရားရုံးများအား ပိတ်ချခြင်း၊ ရှေ့နေများအား ထောင်နှစ်ရှည်ချမှတ်ခြင်း နှင့် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး အမိန့် “ဥပဒေ” ထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ကိုလည်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် သန်း (၄၀) သောလူတို့သည် စစ်တပ်၏ တရားစီရင်ရေးယန္တရားအောက်တွင် နေထိုင်နေကြပြီး မြို့နယ် (၄၇) ခုမှ (၇.၈) သန်းသော လူတို့သည် စစ်တပ်၏ ပိုမိုဖိနှိပ်ပြင်းထန်သော စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအမိန့် “ဥပဒေ”အောက်တွင် နေထိုင်နေကြရသည်။

Background

The military has always sought to control Myanmar’s justice system. After the 1962 coup, the military detained the Supreme Court Chief Justice, replaced courts with kangaroo courts, and enfeebled legal training. Lawyers who were deemed “political” because they stood up for justice were disbarred, prosecuted, and jailed.

The democratically-elected National League for Democracy (NLD) government introduced some limited reforms, including allowing the Supreme Court to develop its own reform plan and freeing lawyers to create independent associations. However, lawyers were still jailed under anti-democratic laws simply for their legal work.

The military repeated its past approach to “justice” in all subsequent coups, including since 2021. In the years after the 2021 coup started, the military appointed new judges and threatened others, closed down courts, targeted lawyers with long prison terms, and established martial “law”. In 2023, over 40 million people were living under the military’s justice system, with a further 7.8 million people across 47 townships living under the military’s even more repressive martial “law” system.³

³ Based on township population statistics found on <https://themimu.info/erp-dashboard>

“စစ်တပ်” နှင့် “ရဲ”

ဤအစီရင်ခံစာတွင် “စစ်တပ်” ဟူသော အသုံးအနှုန်းအား အာဏာသိမ်းမှုကို စတင်ခဲ့သူဖြစ်သည့် မင်းအောင်လှိုင် ဦးဆောင်ထားသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ယင်း၏ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားဖြစ်သည့် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီတို့အား ညွှန်းဆိုရာတွင် အသုံးပြုထားပါသည်။ စစ်တပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီအား ညွှန်းဆိုမှုတိုင်းသည် မင်းအောင်လှိုင်နှင့် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီတို့၏ အမိန့်အာဏာအောက်တွင် ဆောင်ရွက်နေသူများ (သို့မဟုတ်) နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်အား စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန်ပျက်ကွက်သော်လည်း ဥပဒေအရတာဝန်ရှိသည့် ယင်းတို့၏ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုအား သစ္စာခံသူများကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

“ရဲ”များမှာ စာရွက်စာတမ်းများပေါ်တွင် သီးခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် ရပ်တည်နေသော်လည်း စစ်တပ်က ပြုပြင်ထားသည့် “ဥပဒေ”အရ စစ်တပ်၏ လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း လက်တွေ့ဘဝတွင်မူ ရဲများသည် လုပ်ဆောင်ချက်အများအပြားအား စစ်တပ်နှင့်နီးကပ်စွာ ပူးတွဲဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရဲအရာရှိများက ဆောင်ရွက်သော ဖမ်းဆီးမှုများတွင် စစ်တပ်အဖွဲ့ဝင်များလည်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

“Military” and “police”

The report uses the term “military” to refer to the institution led by coup instigator, Min Aung Hlaing, and his governing body, the State Administration Council (SAC). Any references to individual members of the military refer to individuals operating under the instructions - or legally accountable negligence - of Min Aung Hlaing and the SAC.

The “police”, while a separate institution on paper, operates under the direction of the military as per the military’s amended “law”.⁴ Furthermore, since the coup, the police often work closely with the military. For example, an arrest made by police officers may have also involved members of the military.

4 <https://www.rfa.org/english/news/myanmar/police-03302022152802.html>

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအား ဆောင်ရွက်ခြင်း

Launching criminal investigations

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း နှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတရားစီရင်ရေး စံနှုန်း ဆောင်ရွက်ချက်များအား ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ရဲလက်စွဲ၊ တရားရုံးလက်စွဲ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေ အပါအဝင် အချို့သောဥပဒေများနှင့် ထိန်းချုပ်ထားသည်။ ထိုစံနှုန်းဆောင်ရွက်ချက် အများစုသည် အာဏာသိမ်းမှုစတင်ခဲ့တည်းကပင် လစ်လျူရှုခြင်း ခံခဲ့ကြရသည်။

အာဏာသိမ်းမှုမဖြစ်ပွားခင်ကမူ ရဲများသည် (မည်သူမဆို တိုင်တန်းနိုင်သော်ငြား) ပြစ်မှုကျူးလွန်ခံရသူထံမှ ရရှိခဲ့သော ရဲအရေးပိုင်သည့် ကျူးလွန်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များအား ထည့်သွင်းကာ ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက်အစီရင်ခံစာ (FIR)ကို ပြင်ဆင်တင်ပြရသည်။ ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက်အစီရင်ခံစာသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေး၏ အစဖြစ်ကာ ရဲများသည် ထိုအစီရင်ခံစာအား ပြင်ပြီးမှသာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို စတင်လေ့ရှိသည်။

အာဏာသိမ်းသည့်အချိန်နောက်ပိုင်းတွင်မူ ရဲများသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအား ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက်အစီရင်ခံစာ မပြင်မီကတည်းကပင် စတင်လုပ်ဆောင်လာကြသည်။ ယင်းတို့သည် ပြစ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် တိကျသော စွပ်စွဲချက်ပါဝင်သည့် သတင်းအချက်အလက် (သို့မဟုတ်) ပြစ်မှုအားကျူးလွန်ကြောင်း သံသယရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များ မရှိခင်ကတည်းကပင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအား ပြုလုပ်လာကြသည်။ ရဲများသည် နေအိမ်ပိုင်ဆိုင်မှုများအား ဝင်ရောက်ရှာဖွေစစ်ဆေးခြင်း၊ စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း နှင့် မျက်မြင်သက်သေ ရှာဖွေခြင်းတို့ကို ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက်အစီရင်ခံစာ မပြင်ဆင်ရသေးခင်ကတည်းကပင် စတင်လာကြသည်။ ရဲများသည် ယင်းတို့၏ ရှာဖွေမှုများ၊ စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုများနှင့် မျက်မြင်သက်သေစစ်ဆေးမှုများမှ ရရှိလာသည့် အချက်အလက်များကို အခြေခံပြီးမှသာ တိုင်ချက်အစီရင်ခံစာ ပြင်ကြသည်။

The investigative and criminal justice due process in Myanmar is regulated under several laws including the Code of Criminal Procedure, Police Manual, Courts Manual, and Myanmar Police Force Maintenance of Discipline Law. Many of these due process rules have been ignored since the coup started.

Prior to the coup, the police had to prepare a First Information Report (FIR) after receiving information, usually from a victim although anybody can complain, about the commission of a cognisable offence. An FIR was the start of the criminal justice process and police only started investigating after preparing one.

Since the coup, the police often launch investigations before preparing an FIR. They launch the investigation without having received information containing a specific allegation, or having suspicion of an exact crime. The police search property, conduct interrogations, and seek out witnesses before preparing an FIR. The police then prepare an FIR on the basis of what they discover during searches, interrogations, and witness reviews.

ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုများ

Searches

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင် ရဲများသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ တရားရုံးလက်စွဲ၊ နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလုံခြုံမှုကို အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ၊ ရဲလက်စွဲနှင့် စီရင်ထုံးများတွင် ပါဝင်သော ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းများအား လိုက်နာရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ အများအားဖြင့် ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုများအား စည်းမျဉ်းများဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ကိုက်ညီမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ရှာဖွေခံရခြင်းများဆိုင်ရာ မြန်မာဥပဒေ

သင်သည် ရဲများ၏ လေးစားစွာ ဆက်ဆံခြင်း ခံရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (ရဲလက်စွဲ၊ စာပိုဒ်- ၁၀၅၆)။

ရဲများသည် ရှာဖွေမှုပြုလုပ်လိုပါက တရားရုံးက ထုတ်ပေးထားသော ရှာဖွေခွင့်ဝရမ်း ရှိရန်လိုအပ်သည်။ ရဲများသည် ၎င်းတို့သိမ်းယူသွားသော ပစ္စည်းစာရင်းလက်ခံပြေစာကို သင့်ကိုမဖြစ်မနေပေးရန် လိုအပ်သည်။ သို့သော် တစ်ခါတစ်ရံတွင် သင်ကရှာဖွေခွင့်ပေးရန် သဘောတူလိုက်ကြောင်း ပြသရန် ၎င်းကို အသုံးပြုသည်။ (ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၉၆ မှ ၁၀၃ အထိ။ ရဲလက်စွဲ၊ စာပိုဒ်-၁၀၆၄။ တရားရုံးများလက်စွဲ၊ စာပိုဒ်-၄၀၁။ စစ်တပ်က “ဆိုင်းငံ့ လိုက်သော” နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလုံခြုံမှုကို အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၈)။

အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတွင် ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုများအား ရဲအရာရှိများကဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) စစ်တပ်အဖွဲ့ဝင်များကဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) နှစ်ဖွဲ့စလုံးကဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ သတင်းပေးများနှင့် ရပ်ရွာစီမံအုပ်ချုပ်သူများလည်း ပါဝင်ကောင်း ပါဝင်နိုင်သည်။ ထိုသို့သော လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုအတွက်လိုအပ်သည့် ဝရမ်းပါဝင်မှုရှိသလားပင် မသေချာချေ။ ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက် အစီရင်ခံစာများကို ရှာဖွေစစ်ဆေးမှု မစတင်မီတွင် ပြင်ဆင်ခြင်း မရှိပါ။ ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုများအား အနည်းဆုံးမျက်မြင်သက်သေနှစ်ဦးရှိသည့် အများပြည်သူနေရာ (သို့မဟုတ်) အစစ်ဆေးခံရသူ၏ မျက်စိရှေ့မှောက်တွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိပါ။

ရဲများသည် ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုများအား မှန်ကန်စွာ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း မရှိပါ။ ရဲများသည် အစစ်ဆေးခံရသူအား သက်ဆိုင်ရာ ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုမှတ်တမ်းများ ပေးအပ်ခြင်း လုံးဝမရှိပါ။ ရဲများသည် စွပ်စွဲခံရသူအား ယင်းတို့၏ စခန်းများအတွင်းတွင် တည်ရှိနေခိုက် ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုမှတ်တမ်းအား လက်မှတ်ရေးထိုးရန် အတင်းအဓမ္မအားပေးကြကာ ထိုလက်မှတ်ထိုးစေခြင်းအား အနည်းဆုံးမျက်မြင်သက်သေနှစ်ဦးရှိသည့် နေရာတွင် လုပ်ဆောင်ခြင်း မဟုတ်ပါ။

Prior to the coup, the police were supposed to follow regulations on conducting searches included in the Code of Criminal Procedure, Courts Manual, Law Protecting the Privacy and Security of Citizens, Police Manual, and case law. Searches were usually conducted in at least some accordance with the regulations.

Law on searches

You have a right to be treated respectfully by the police (Police Manual, para. 1056).

Police searches require a search warrant issued by a court. Police must give you a receipt for seized items, although this is sometimes used to show you consented to a search (Code of Criminal Procedure, Arts. 96-103; Police Manual, para. 1064; Courts Manual, para. 401; the military “suspended” Law Protecting the Privacy and Security of Citizens, Art. 8).

Since the coup, searches are conducted by either police officers or members of the military or both. Informants and local administrative staff may also participate. It is unclear whether there is ever a search warrant. FIRs are not produced prior to the search. Searches are not conducted in public, with the required minimum of two witnesses, or in sight of the person being investigated.

Searches are not truthfully documented by the police. The police never supply the required documentation of the search to the person being investigated. The police force the accused to sign a search form later while in the police station, and not in front of the required minimum of two witnesses.

Lack of documentation or accountability means that the police seize property without recording it, without submitting it to the court, and without returning it. In some cases, the police destroy the property of an accused individual and their family. Police, including junior and senior officers, seize anything of value, regardless of whether it is related to the investigation. Electronic devices including phones and laptops as well as gold and cars are taken.

မှတ်တမ်းတင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) တာဝန်ခံမှုကင်းမဲ့ခြင်းတို့မှာ ရဲများက ပိုင်ဆိုင်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းမရှိဘဲ၊ တရားရုံးအား တင်ပြခြင်းမရှိဘဲ၊ ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်းမရှိဘဲ သိမ်းဆည်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင်မူ ရဲများသည် စွပ်စွဲခံရသူနှင့် ယင်း၏ မိသားစု၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဖျက်စီးပစ်ကြသည်။ အငယ်တန်း နှင့် အကြီးတန်း အရာရှိများ အပါအဝင် ရဲများသည် တန်ဖိုးရှိသောပစ္စည်းများအား စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ မသက်ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ သိမ်းယူကြသည်။ လက်ကိုင်ဖုန်း နှင့် ကွန်ပျူတာကဲ့သို့သော လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ အပါအဝင် ရွှေနှင့်ကားများသည်လည်း သိမ်းယူခြင်း ခံရလေ့ရှိသည်။

ရဲများသည် လက်ကိုင်ဖုန်း နှင့် ကွန်ပျူတာများ အပါအဝင် သိမ်းဆည်းရမိသော လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများအား ဖွင့်ကြည့်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ရဲများသည် ဖုန်း၊ ကွန်ပျူတာများနှင့် အက်ပလီကေးရှင်းများကို ဖွင့်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်သော လျှို့ဝှက်ကုန်ပစ္စည်းများကို ဖိအားပေးတောင်းဆိုကြသည်။

ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် (သို့မဟုတ်) ယင်းတို့ တောင်းဆိုသော ပစ္စည်းများနှင့် အချက်အလက်များအား ပေးအပ်ရန် လစ်ဟင်းပါက ရဲများသည် စွပ်စွဲခံရသူအား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လေ့ရှိသည်။

The police demand access to any electronic devices found, including phones and laptops. The police demand passwords to the devices and any apps.

Failure to facilitate searches or to provide items and information as requested may result in the police carrying out violence toward the accused individual including torture.

အငယ်တန်း နှင့် အကြီးတန်းအရာရှိများ အပါအဝင် ရဲများသည် တန်ဖိုးရှိသောပစ္စည်းများအား စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ မသက်ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ သိမ်းယူကြသည်။

Police, including junior and senior officers, seize anything of value, regardless of whether it is related to the investigation.

ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် ဖမ်းဆီးခြင်း

Detention and arrest

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင်မူ ရဲများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ရာဇသတ်ကြီး နှင့် စီရင်ထုံးများတွင် ပါဝင်သော ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းများအား လိုက်နာရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ အများအားဖြင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် ဖမ်းဆီးမှုများအား စည်းမျဉ်းများဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ကိုက်ညီမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

Prior to the coup, the police were supposed to follow regulations on detention and arrest included in the Constitution, Code of Criminal Procedure, Penal Code, and case law. Detentions and arrests were usually conducted in at least some accordance with some of the regulations.

ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့်ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ

တရားမဝင်ထိန်းသိမ်းခြင်း မခံရစေရေး သင့်တွင်အခွင့်အရေးရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၁(ခ) နှင့် ၃၇၆၊ ၃၇၉ မှ ၃၄၂ အထိ နှင့် ၃၄၈။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၆၁၊ ၁၀၀၊ ၁၆၇ နှင့် ၄၉၁။)

Law on detention and arrest

You have a right not to be unlawfully detained (Constitution, Arts. 21(b) and 376; 339-342, and 348; Code of Criminal Procedure, Arts. 61, 100, 167, and 491).

တရားမဝင် ထိန်းသိမ်းခံရခြင်းကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုအတွက် နစ်နာကြေး တောင်းပိုင်ခွင့်ရှိပြီး တရားမဝင်ထိန်းသိမ်းခံရခြင်း ကန့်ကွက်ရန် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အသနားခံနိုင်သည် (ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၇၈။ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၃၀။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၈၀ နှင့် ၄၉၁)။

သင်သည် (၂၄) နာရီထက် ကျော်လွန်ထိန်းသိမ်းခံရပါက တရားရုံးသို့ သွား ရောက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၇၆။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၈၁ နှင့် ၁၆၇)။

စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ပြီး လုံလောက်သော သက်သေခံချက် မရရှိပါက သင်သည် ပြန်လည်လွှတ်ပေးခံရရန် အခွင့်အရေးရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၉)။

သင်သည် ဖမ်းဆီးခံရချိန်တွင် သင့်အား အင်အားအလွန်အကျွံသုံး၍ ကိုင်တွယ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်မညီသည့် ကန့်သတ်ပိတ်ပင်မှု ပြုလုပ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၅၀)။

ရဲများသည် (၂၄) နာရီထက်ပို၍ ချုပ်နှောင်လိုပါက တရားသူကြီးထံမှ ခွင့်ပြုချက် ရယူရမည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၇)။

မည်သည့် ထပ်တိုးခွင့်ပြုချက်မဆို ရယူရာတွင် သင်ကိုယ်တိုင် တရားရုံးသို့ မဖြစ်မနေ လိုက်ပါရမည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၇)။

ရဲတပ်ဖွဲ့သည် ဘာကြောင့် မဖြစ်မနေ ဆက်လက်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ရန်နှင့် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားရန် လိုအပ်ကြောင်း တရားသူကြီးကို မဖြစ်မနေ ပြသရမည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၇)။

သင်သည် ထပ်မံချုပ်နှောင်ခံရခြင်းကို ငြင်းဆန်ခွင့်ရှိသည် (တရားရုံးများ လက်စွဲ၊ စာပိုဒ် ၄၀၃)။

သင်သည် အာမခံလျှောက်ထားခွင့်ရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၇၆ မှ ၃၇၈ အထိ။ UDHR၊ ပုဒ်မ ၉။ ICCPR၊ ပုဒ်မ ၉)။

ရဲဌာန သို့မဟုတ် တရားရုံးသည် အာမခံလျှောက်ထားနိုင်သော ပြစ်မှုကို အာမခံပေးရမည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၉၆)။

အာမခံပေးနိုင်သော ပြစ်မှုတစ်စုံတစ်ရာဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူသည် ရဲတပ်ဖွဲ့ စခန်းမှူး၏ ဝရမ်းမပါပဲ ဖမ်းဆီးခြင်း (သို့မဟုတ်) ချုပ်နှောင်ခြင်း ခံရသည့်အခါ ထိုသူသည် အသက် (၁၆) နှစ်အောက်ပြည်သူတစ်ဦး (သို့မဟုတ်) အမျိုးသမီးတစ်ဦး (သို့မဟုတ်) ဖျားနာသူ (သို့မဟုတ်) ချည်နှံသူ တစ်ဦးဖြစ်ပါက ၎င်းကို အာမခံဖြင့်လွှတ်ထားရန် တရားရုံးက ညွှန်ကြားနိုင်သည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၉၇)။

You have the right to claim damages from the police for unlawful detention, and to petition the Supreme Court to challenge the lawfulness of detention (Constitution, Art. 378; Penal Code, Art. 330; Code of Criminal Procedure, Arts. 80 and 491).

You have a right to go before a court if detained over 24 hours (Constitution, Art. 376; Code of Criminal Procedure, Arts. 81 and 167).

You have the right to be released if insufficient evidence is found during the investigation (Code of Criminal Procedure, Art. 169).

You have the right not to be treated with excessive force or undue restraint when being arrested (Code of Criminal Procedure, Art. 50).

Police must get permission from a judge to extend detention beyond 24 hours (Code of Criminal Procedure, Art. 167).

You must be present in the court for any extension (Code of Criminal Procedure, Art. 167).

Police must show the judge why further investigation is necessary and why further detention is necessary (Code of Criminal Procedure, Art. 167).

You have a right to oppose further detention (Court Manual, para. 403).

You have the right to request bail (Constitution, Arts. 376-378; UDHR, Art. 9; ICCPR, Art. 9).

The police or the court shall allow bail for bailable offences. (Code of Criminal Procedure, Art. 496).

When any person accused of any non-bailable offence is arrested or detained without warrant by an officer in charge of a police-station, the Court may direct that any person under the age of sixteen years or any woman or any sick or infirm person accused of such offence be released on bail. (Code of Criminal Procedure, Art. 497).

Since the coup, a person accused of a crime can be detained by either the police or the military. It is unclear whether there is an arrest warrant. Detentions and arrests are always violent or include a disproportionate threat of violence. A majority of those detained are taken to

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် ပြစ်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူတစ်ဦးသည် ရဲ (သို့မဟုတ်) စစ်တပ်၏ ထိန်းသိမ်းခြင်းကို ခံရနိုင်သည်။ ဖမ်းဆီးရန် ဝရမ်းပါဝင်ခြင်း ရှိမရှိမှာ မသေချာပေ။ ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် ဖမ်းဆီးခြင်း များသည် အစဉ်အမြဲ အကြမ်းဖက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အချိုးအစားမညီမျှသော အကြမ်းဖက်မည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ပါဝင်သည်။ ထိန်းသိမ်းခံရသူ အများစုသည် စစ်တပ်၏ စစ်ကြောရေးစခန်းများသို့ ချက်ချင်းဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) ရဲစခန်းများသို့ ခေါ်ဆောင်သွားခံရပြီးနောက်တွင်ဖြစ်စေ ပို့ဆောင်ခံလိုက်ရသည်။

ထို့နောက် ထိန်းသိမ်းခံရသူများသည် အကျဉ်းထောင်များအတွင်းတွင် အာမခံရရှိခြင်း၊ ယင်းတို့၏ မိသားစုများနှင့်တွေ့ဆုံခွင့်ရှိခြင်း မရှိဘဲ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထား ခံကြရသည်။ အမျိုးသမီးများ နှင့် ကလေးများသည် ပင် ယင်းတို့၏ အာမခံလျှောက်ထားမှုအား တရားရုံးမှ ငြင်းပယ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ တရားရုံးတက်ရန်စောင့်ဆိုင်းနေသူများအား “နိုင်ငံရေး” အကျဉ်းသားများအဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည်။ ယင်းတို့သည် ရာဇဝတ် အကျဉ်းသားများထက် ဆိုးရွားသော အခြေအနေများကို ရင်ဆိုင်ကြရသည်။

military interrogation centres either immediately or after being taken to a police station.

Detained individuals are later kept in prisons without bail and are not allowed access to their families. Even women and children are denied bail. Individuals awaiting trial are regarded as “political” prisoners. They face worse conditions than criminal prisoners.

စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း နှင့် ဝန်ခံခြင်း

Interrogations and confessions

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင် ရဲများသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာစီရင်ထုံး၊ သက်သေခံဥပဒေ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေများတွင် ပါဝင်သော စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း နှင့် ဝန်ခံခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းများအား လိုက်နာရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ အများအားဖြင့် စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း နှင့် ဝန်ခံခြင်းများအား စည်းမျဉ်းများဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ကိုက်ညီမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

Prior to the coup, the police were supposed to follow regulations on interrogations and confessions included in the Code of Criminal Procedure, Evidence Act, and Myanmar Police Force Maintenance of Discipline Law. Interrogations and confessions were usually conducted in at least some accordance with the regulations.

စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း နှင့် ဝန်ခံခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ

သင်သည် ဖြောင့်ချက်ပေးရမည့် တာဝန်မရှိကြောင်း သင့်အား မဖြစ်မနေ အသိပေးရန် လိုအပ်သည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၄)။

သင်သည် ခြိမ်းခြောက်မှုပြု၍ဖြစ်စေ၊ ကတိကဝတ်ပေး၍ဖြစ်စေ မလျော်ကြေးသုံး၍ သိမ်းသွင်းခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၄၃)။

Law on interrogations and confessions

You must be informed that you are not obliged to confess (Code of Criminal Procedure, Art. 164).

You have the right not to be induced by threat or promise (Code of Criminal Procedure, Art. 343).

You have a right not to be forced to confess (Evidence Act Art. 24; Myanmar Police Force Maintenance of Discipline Law, Art. 13; ICCPR, Art. 14(3)).

သင်သည် ဖြောင့်ချက်ပေးအောင် အတင်းအကျပ် ခိုင်းစေခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည် (သက်သေခံအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၄။ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၃။ ICCPR ၊ ပုဒ်မ ၁၄(၃)။

သင်က ဆန္ဒအလျောက် ဖြောင့်ချက်ပေးမှသာ ထိုဖြောင့်ချက်ကို သက်သေအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၄)။ အကျပ်ကိုင်ခံရသော၊ မှားယွင်းသော (သို့မဟုတ်) ဆင်ခြင်မှုမရှိသော ဖြောင့်ချက်ပေးခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်သည်။

သင်သည် မိမိတွင် အပြစ်ရှိကြောင်း (သို့မဟုတ်) ပြစ်မှုတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန် စေခိုင်းခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၄၂(၁)(က)။ ICCPR ပုဒ်မ ၁၄(၃)(ဆ)။

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် ဖမ်းဆီးခံရသူ အများစုသည် ရာဇဝတ်မှုများအား ဝန်ခံခြင်းနှင့် ဝန်ခံလွှာရေးသားခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်နေကြရသည်။ ရဲစခန်းများတွင် ဖမ်းဆီးထားရှိခံရပြီးနောက် ရဲများသည် အန္တရာယ်ရှိသော နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုကာ စွပ်စွဲခံရသူအား စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း နှင့် ယင်းတို့အား (ပြစ်မှုကို) ဝန်ခံလာအောင် တိုက်တွန်း၊ ခြိမ်းခြောက်၊ အကျပ်ကိုင်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ကြသည်။ အန္တရာယ်ရှိသော လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ရက်စက်သော၊ လူသားမဆန်သော၊ အရှက်ရစေသော ဆက်ဆံမှု နှင့် အပြစ်ပေးမှုများသာမက ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများလည်း ပါဝင်သည်။

ဖမ်းဆီးခံရသူများကို စစ်တပ်၏ စစ်ကြောရေးစခန်းများသို့ ပို့ဆောင်လေ့ရှိသည်။ စစ်တပ်၏ စစ်ကြောရေးစခန်းများသည် ပိုမိုအန္တရာယ်များသော လုပ်ဆောင်ချက်များအား အသုံးပြုကာ ဖမ်းဆီးခံရသူများအား ဝန်ခံလာစေရန်အတွက် တိုက်တွန်း၊ ခြိမ်းခြောက်၊ အကျပ်ကိုင်ကြသည်။

ဖမ်းဆီးခံထားရသူများသည် ဖြောင့်ချက်အမှားများ ပေးသည့်အတွက် ဒဏ်ပေးခံရသည့်အနေဖြင့် အန္တရာယ်ရှိသော ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များ ကျူးလွန်ခြင်းကို တွေ့ကြုံခံစားရနိုင်သည်။

ရဲ နှင့် စစ်တပ်သည် ဖမ်းဆီးခံထားရသူနှင့် ဆက်စပ်သည့် အခြားသူများ နှင့် ကွန်ယက်များအကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုများလည်း လုပ်ဆောင်ကြသည်။

အင်အားသုံးခံရပြီးမှ ပေါ်ထွက်လာသော ဖြောင့်ချက်များအား တရားရုံးများတွင်လည်း အသုံးပြု လက်ခံကြသည်။

Your confession can only be used as evidence if it is made voluntarily (Code of Criminal Procedure, Art. 164). You should avoid making coerced, false, or unwise confessions.

You have the right to not self-incriminate (Code of Criminal Procedure, Art. 342(1)(a); ICCPR Art. 14(3)(g)).

Since the coup, most individuals arrested have confessed to a crime and written a statement of confession. After being arrested and held in the police station, the police often use harmful practices to interrogate the accused person and induce, threaten, and coerce them to confess. Harmful practices include cruel, inhuman, and degrading treatment and punishment, as well as torture.

Arrested individuals are often sent to military interrogation centres too. The military interrogation centres use more harmful practices to induce, threaten, and coerce the arrested individuals into confessing.

Arrested individuals may also face harmful practices as punishment for providing false confessions.

The police and military also interrogate to extract details about other individuals and networks.

Confessions extracted under force are commonly used and accepted in courts.

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် ဖမ်းဆီးခံရသူ အများစုသည် ရာဇဝတ်မှုများအား ဝန်ခံခြင်းနှင့် ဝန်ခံလွှာရေးသားခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်နေကြရသည်။

Since the coup, most individuals arrested have confessed to a crime and written a statement of confession.

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း

Torture

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင် ရဲများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ ရာဇသတ်ကြီး နှင့် ရဲလက်စွဲများတွင် ပါဝင်သော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းများအား လိုက်နာရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ ရက်စက်သော၊ လူသားမဆန် အရှက်ရစေသော ဆက်ဆံမှု နှင့် အပြစ်ပေးမှုများအပြင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများ များစွာဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းဆိုင်ရာ မြန်မာဥပဒေ

သင်သည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် မှ ဆိုးရွာစွာဆက်ဆံခံရခြင်းတို့မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၄ နှင့် ၃၅၃။ ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၃၀ နှင့် ၃၃၁။ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၇(ဆ)။ UDHR၊ ပုဒ်မ ၅။)

သင်သည် စစ်ဆေးခံရစဉ် ထိခိုက်နာကျင်အောင် ပြုမူခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည် (ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၃၀ နှင့် ၃၃၁။)

သင်သည် ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည်။ (ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၅၄ နှင့် ၅၀၉။ Union of Myanmar Vs Thin Thein (and 3), 2002, M.L.R 36)။

သင်သည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ကြမ်းတမ်းစွာ ဆက်ဆံခြင်းပြုခံရကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရဲအရာရှိထံသို့ တိုင်ကြားခွင့်ရှိပြီး ၎င်းက မဖြစ်မနေ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် လိုအပ်သည် (ရဲလက်စွဲ၊ စာပိုဒ် - ၁၆၉၃)။

ရဲကကျူးလွန်သော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ရဲထံသို့ မတိုင်ကြားဘဲ တရားရုံးများသို့ မဖြစ်မနေ တိုင်ကြားရမည်။ ထို့နောက် ရရှိသောထိခိုက်ဒဏ်ရာများကို အမှုကြားနာစဉ် တရားသူကြီးများက မှတ်တမ်းယူထားရန် တောင်းဆိုသင့်သည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၀၀)။

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် ထိန်းသိမ်းခံရသူများသည် ထိန်းသိမ်းခံရချိန် နှင့် စစ်ဆေးမေးမြန်းခံရချိန်တို့တွင် စနစ်တကျစီစဉ်ထားသည့် ရက်စက်သော၊ လူသားမဆန် အရှက်ရစေသော ဆက်ဆံမှု နှင့် အပြစ်ပေးမှုများအား အနည်းနှင့်အများ တွေ့ကြုံကြရသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ထိန်းသိမ်းခံရသူများသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများအား တွေ့ကြုံခဲ့ကြသည်ဟု တင်ပြကြပြီး အများစုမှာ “နိုင်ငံရေး”အကျဉ်းသားများ ဖြစ်သည်။

Prior to the coup, the police were supposed to follow regulations on torture included in the Constitution, Code of Criminal Procedure, Myanmar Police Force Maintenance of Discipline Law, Penal Code, and Police Manual. Cruel, inhuman, and degrading treatment and punishment, as well as torture, were rife.

Law on torture

You have the right not to be tortured or mistreated (Constitution, Arts. 44 and 353; Penal Code Arts. 330-331; Myanmar Police Force Maintenance of Discipline Law, Art. 17(g); UDHR, Art. 5).

You have the right not to be hurt during an interrogation (Penal Code, Arts. 330-331).

You have the right not to be physically and mentally sexually harassed (Penal Code Arts. 354 and 509; Union of Myanmar Vs. Thin Thein (and 3), 2002, M.L.R 36).

You have a right to report accusations of torture or misconduct to the investigating police officer, who must investigate them (Police Manual, para. 1693).

You must report police torture to the courts – not to the police – and should ask judges to record injuries during hearings (Code of Criminal Procedure, Art. 200).

Since the coup, those detained have reported facing at the very least systematic cruel, inhuman, or degrading treatment and punishment while being held and interrogated. Many detained individuals have reported facing torture, especially “political” prisoners.

Prisoners are often denied food and relentlessly beaten. Other forms of torture include electrocution, stress positions, stabbing, suffocation, mock executions, burnings, twisting of limbs, nail-pulling, drownings, sexual violence, and threats of all of the above.

အကျဉ်းသားများသည် အစာရေစာ ဖြတ်တောက်ခံရခြင်းနှင့် မရပ်မနား ရိုက်နှက်ခံရခြင်းတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြုံတွေ့ကြရသည်။ အခြားသော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများမှာ လျှပ်စစ်ရှောခံရခြင်း၊ သက်တောင့်သက်သာမရှိ စိတ်ဖိစီးစေသော ခန္ဓာကိုယ်အနေအထားများတွင် ထိုင်ခိုင်းခြင်း၊ အချွန်အတက်များဖြင့်ထိုးခြင်း၊ အသက်ရှူရခက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အစမ်းကွပ်မျက်ခြင်း၊ မီးအပူဖြင့် ရှို့ခြင်း၊ ခြေလက်အင်္ဂါများကို လိမ်ခြင်း၊ လက်သည်းခွံများ ဆွဲခွာခြင်း၊ ရေနစ်ခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်နှိပ်စက်ခြင်းနှင့် အထက်ဖော်ပြပါ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုအား လုံး ပါဝင်သည်။

အမျိုးသမီးများ နှင့် LGBTIQ အသိုက်အဝန်းမှ လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်မှု နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုတို့ကို မကြာခဏ ကြုံတွေ့ကြရသည်။

အချို့သော ထိန်းသိမ်းခံရသူများသည် ပျောက်ကွယ်သွားကြပြီး အချို့မှာ သတ်ဖြတ်ခံလိုက်ကြရသည်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများသည် ဆေးဝါးကုသမှုများလည်း လုံလောက်စွာ မရရှိကြပါ။

ရှေ့နေများသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုဆိုင်ရာ စွပ်စွဲချက်များအား တရားရုံးရှေ့မှောက်တွင် တင်ပြခဲ့ကြသော်ငြား ရဲများက ယင်းစွပ်စွဲချက်များအား ငြင်းဆန်ကာ တရားသူကြီးများက ယင်းစွပ်စွဲချက်များအား ပယ်ဖျက်လိုက်ကြသည်။ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုဆိုင်ရာ စွပ်စွဲချက်များအား တရားရုံးရှေ့မှောက်တွင် တင်ပြခြင်းသည် ရှေ့နေများအတွက် အလွန်ပင် အန္တရာယ်ရှိပါသည်။

Women and individuals from the LGBTIQ community often face sexual harassment and sexual violence.

Some people detained have been disappeared and others have reportedly been killed. Political prisoners also have less access to medical care.

Lawyers have raised allegations of torture before courts but the police deny the allegations and the judges dismiss them. Raising allegations of torture is risky for lawyers.

တရားစွဲဆိုမှုများ

Charges

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင်မူ တရားစွဲဆိုမှုများသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် နည်းဥပဒေ နှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေများတွင် ပါဝင်သော စည်းမျဉ်းများအရ စီရင်ချမှတ်ရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ အနည်းဆုံးအနေဖြင့် တရားစွဲဆိုမှုများသည် အချို့သော စည်းမျဉ်းများအပေါ်မူတည်၍ စီရင်ချက်ချမှတ်ခံခဲ့ရသည်။

Prior to the coup, the prosecution was supposed to follow regulations on laying charges included in the Attorney General of the Union Law and Code of Criminal Procedure. Charges were usually laid in at least some accordance with some of the regulations.

စွဲချက်များဆိုင်ရာ မြန်မာဥပဒေ
သင်သည် သင့်အားမည်သည့်ပုဒ်မများဖြင့် စွဲချက်တင်ထားကြောင်း သိပိုင်ခွင့်ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၁၀။ ICCPR ၊ ပုဒ်မ ၉(၂))။

Law on charges
You have the right to know what charges are against you (Code of Criminal Procedure, Art. 210; ICCPR, Art. 9(2)).

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် တရားစွဲဆိုမှုများသည် သက်သေများအား သင့်လျော်သော စိစစ်မှု မပြုလုပ်ဘဲ စီရင်ချက်ချမှတ်ခံရသည်။ တရားစွဲရှေ့နေများသည် တရားစွဲဆိုမှုများအား ရဲ (သို့မဟုတ်) စစ်တပ်၏ အမိန့်အရ စီရင်ချက်ချကြသည်။

စွဲချက်တင်ထားသော ပြစ်မှုပါ အကြောင်းအရာအားလုံးအား သက်သေပြရန် သက်သေမရှိပေ။ သက်သေရှိခဲ့လျှင်မူ ယင်းတို့သည် လက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း၊ ဥပဒေနှင့်အညီ လက်ခံနိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ပုံမှန်အားဖြင့် လွတ်လပ်သော မျက်မြင်သက်သေများလည်း မရှိပါ။ မျက်မြင်သက်သေ ရှိပါကလည်း ယင်းတို့သည် ယုံကြည်ဖွယ်ရာမကောင်းပါ။ စွပ်စွဲခံရသူများသည် တရားစွဲဆိုချက်များအား သိရှိရသော်လည်း စွပ်စွဲခံရသော ပြစ်မှုဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အချိန်နှင့်နေရာအတိအကျအပါအဝင် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို မရရှိကြပါ။

အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားအား ထောက်ထားကြည့်ရှုခြင်းလည်း မရှိပါ။ တရားစွဲရှေ့နေများသည် အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားအား စိစစ်ခြင်း၊ ပြစ်မှု၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပြင်းထန်ပုံကို တိုင်းထွာခြင်း၊ “နစ်နာသူ” (သို့မဟုတ်) ထိခိုက်ခံရသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ အကျိုးစီးပွားအား စိစစ်ခြင်းတို့ကို မပြုလုပ်ပါ။ စစ်တပ်က ညွှန်ကြားထားသောကြောင့် (သို့မဟုတ်) စစ်တပ်အား ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် စွပ်စွဲခံရသူသည် အပြစ်ကင်းစင်သည်ကို သိသော တရားစွဲရှေ့နေများသည် တရားစွဲဆိုမှုကို မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြသည်။

စစ်တပ်အား ဝေဖန်သည့်အတွက် စွပ်စွဲခံရသူများသည် ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေအောက်တွင် တရားစွဲဆိုခြင်းခံရကာ အများဆုံး ထောင်ဒဏ်သုံးနှစ်ချမှတ်စီရင်ခံရသည်။ NUG၊ CRPH (သို့မဟုတ်) PDF တို့အား ထောက်ခံအားပေးသော (သို့မဟုတ်) ထောက်ပံ့သောသူများသည် အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုခံရပြီး အများဆုံး သေဒဏ် (သို့မဟုတ်) ထောင်ဒဏ် တစ်သက်တစ်ကျွန်း ချမှတ်ခံကြရသည်။

ဖမ်းဆီးခံရသောသူအချို့သည် ရှည်လျားပြင်းထန်သော ထောင်ဒဏ်ချမှတ်မှုများအား သိသိသာသာလျှော့ချနိုင်ရန်အတွက် လာဘ်ပေးခြင်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တရားစွဲဆိုချက်များအား အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေမှတစ်ဆင့် ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေသို့ ပြောင်းလဲခြင်း။

Since the coup, charges are laid without a proper review of the evidence. Prosecutors lay charges in accordance with the orders of the police or military.

There is no evidence to prove every element of the alleged crime. If there is any evidence, it is not accessible, legitimately admissible, or reliable. There are usually no independent witnesses. If there are witnesses, they are not credible. Accused individuals are told the charge but are not given specifics including the exact time and location of the alleged crime.

There is no public interest review. Prosecutors do not check the public interest, weigh up the nature and seriousness of the crime, or check the interests of the “victim” or community affected. Prosecutors that know the accused is innocent continue with the case regardless because they are instructed by or are fearful of the military.

Those individuals accused of criticising the military are charged under the Penal Code, facing a maximum sentence of three years imprisonment. Those individuals accused of encouraging or enabling the opposition NUG, CRPH, or PDFs, are charged under the Counter Terrorism Law and face a maximum sentence of the death penalty or life imprisonment.

Some arrested individuals reportedly pay bribes to have charges reduced in severity to avoid long prison sentences. For example, by shifting charges from under the Counter Terrorism Law to the Penal Code.

သက်သေရှိခဲ့လျှင်မူ ယင်းတို့သည် လက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း၊ ဥပဒေနှင့်အညီ လက်ခံနိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်ခြင်း မရှိပါ။

If there is any evidence, it is not accessible, legitimately admissible, or reliable.

တရားရုံးများ

Courts

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းများအား စွပ်စွဲခံရသည့် ရာဇဝတ်မှု၏ ပြင်းထန်မှုအပေါ် မူတည်၍ မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်အဆင့် အရပ်ဖက်တရားရုံးများတွင် ဆောင်ရွက်ပြီး ထိုဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ တရားရုံးများလက်စွဲ၊ သက်သေခံဥပဒေ၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးဥပဒေနှင့် စီရင်ထုံးများတွင် ပါဝင်သော စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ အနည်းဆုံးအနေဖြင့် တရားရုံးများသည် အချို့သောစည်းမျဉ်းများအပေါ်မူတည်၍ စီရင်ချက်ချမှတ်ခဲ့ရသည်။

တရားရုံးများဆိုင်ရာ မြန်မာဥပဒေ

သင့်တွင် အပြစ်ရှိကြောင်း သက်သေမပြနိုင်မချင်း သင်သည် အပြစ်မဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခံရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (Union of Burma v. U Aye Kyi, 1964 BLR 396; UDHR, ပုဒ်မ ၁၁(၁))။

သင်သည် ဥပဒေနှင့်အညီ တန်းတူအခွင့်အရေးနှင့် မျှတသော တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေး ရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၉၊ ၃၅၃ နှင့် ၃၈၁။ ICCPR ၊ ပုဒ်မ ၉(၁))။

သင်သည် အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃(ခ))။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၅၊ ပုဒ်မ ၁၀။

သင်သည် ဥပဒေသတ်မှတ်ချက်အတိုင်းသာ အခကြေးငွေပေးဆောင်ရန် အခွင့်အရေးရှိသည် (ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၇၃၊ ၁၉၉၉ တရားရုံးများလက်စွဲ၊ အပိုဒ် ၇၆ နှင့် ပုဒ်မ ၁၀၃(၄၄))။

သင်သည် အကြောင်းခိုင်လုံမှုမရှိသည့် ကြန့်ကြာမှုများ (သို့မဟုတ်) ရွှေ့ဆိုင်းမှုများမရှိဘဲ အမြန်ဆုံးစစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (တရားရုံး များလက်စွဲ၊ အပိုဒ် ၂၊ ၂၄၊ ၄၆၆။ Maung Tin Ngwe Vs. The Union of Burma, (1966) B.R. 639; ICCPR, ပုဒ်မ ၁၄(၃))။

ကြားနာစစ်ဆေးမှုသည် (၆) လအတွင်း ပြီးဆုံးသင့်သည် (ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းမျဉ်း ၁၀၉(င))။

ဖြေရှင်းကိုင်တွယ်ခြင်းမရှိဘဲ ကြန့်ကြာနေသော အမှုများကို ပိတ်သိမ်းရမည် (ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ်၊ ကြေညာချက် ၁၁၄/၄၂၄ PTC [2855/2015])။

သင်သည် တရားသူကြီး၏ မေးခွန်းများကို မဖြေဆိုဘဲ နေပိုင်ခွင့် ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ၊ ၃၄၂(ဂ))။

Prior to the coup, criminal trials were conducted in civilian courts at the township or district levels depending on the severity of the alleged crime, and were supposed to follow regulations included in the Constitution, Courts Manual, Evidence Act, Union Judiciary Law, and case law. Courts were usually conducted in at least some accordance with the regulations.

Law on courts

You have the right to be presumed innocent until proven guilty (Union of Burma v. U Aye Kyi, 1964 BLR 396; UDHR, Art. 11(1)).

You have the right to due process and a fair trial (Constitution, Arts. 19, 353, and 381; ICCPR, Art. 9(1)).

You have the right to a public trial (Union Judiciary Law 2010, Art. 3(b); Code of Criminal Procedure, Art. 352; UDHR, Art. 10).

You have a right to only pay fees consistent with the law (Union Judiciary Law, Art. 73; Courts Manual 1999, para. 76 and Art. 103(44)).

You have a right to a speedy trial without unjustifiable delays or postponement (Court Manual, paras. 22, 24, 466, 560; Maung Tin Ngwe Vs. The Union of Burma, (1966) B.R. 639; ICCPR, 14(3)).

The trial should be completed within 6 months (Union Attorney General Rules, Rule 109(e)).

Stalled cases must be dismissed (Supreme Court Notification 114/424 PTC [2855/2015]).

You have a right not to answer a judge’s questions (Code of Criminal Procedure, Art. 342(2)(iii)).

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် စွပ်စွဲခံရသူများသည် လမ်းကြောင်းနှစ်ခုမှ တစ်ခုဖြင့်ကြုံတွေ့ကြရပြီး ထိုလမ်းကြောင်းနှစ်ခုစလုံးသည် စစ်တပ်မှ ချမှတ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကြားချက်များဖြင့် လျှို့ဝှက်နေလျက်ရှိသည်။ အချို့သောသူများမှာ လမ်းကြောင်းနှစ်ခုစလုံးကို တစ်ပြိုင်တည်း တွေ့ကြုံကြရသည် (သို့မဟုတ်) မတူညီသော ခရိုင်များတွင် တူညီသော စွဲဆိုချက်များကို ကြုံတွေ့ကြရသည်။

ပထမလမ်းကြောင်းမှာ အကျဉ်းထောင်များအတွင်းတွင် ပြုလုပ်သည့် “အထူးတရားရုံးများ”ဖြစ်သည်။ အထူးတရားရုံးများသည် ပြင်ပကြားနာလေ့လာသူများအား ပိတ်ပင်ထားပြီး စာနယ်ဇင်းသမားများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် မိသားစုဝင်များမှာ တက်ရောက်ခွင့် မရှိပါ။ အထူးတရားရုံးများသည် အရပ်သား ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများအား အသုံးပြုကာ စီရင်ချက်များအား အပြင်ပန်းအားဖြင့် အရပ်ဖက်တရားသူကြီးဟု အမည်ခံထားသော သူများက ပြုလုပ်ကြသည်။ တရားမျှတသော တရားစီရင်ကြားနာရေး အခွင့်အရေးများသည် ချိုးဖောက်ခြင်းခံရသည်။ စစ်ဆေးကြားနာမှုများသည် တစ်နှစ်ခန့် ကြာမြင့်ပြီး (သို့မဟုတ်) တရားခံက ဝန်ခံပါက တစ်လမှ သုံးလအထိ ကြာမြင့်သည်။

ဒုတိယလမ်းကြောင်းမှာ စစ်ခုံရုံး၏ တရားစီရင်ကြားနာရေး ဖြစ်သည်။ စစ်ခုံရုံးများမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (ပုဒ်မ ၂၉၃ နှင့် ၃၁၉) တွင် ဖော်ပြထားသော၊ တပ်မတော်အက်ဥပဒေ (ပုဒ်မ ၁၁၀-၁၉၃) တွင် ထည့်သွင်းထားသော၊ စစ်တပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်သူများအတွက်သာ အကျုံးဝင်သော၊ သက်သေစံနှုန်းများ၊ အယူခံခွင့်နှင့် ဥပဒေရေးရာ အကြံဉာဏ်တောင်းခံခွင့် (တပ်မတော်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၆၊ ၂၁၃(၁)၊ ၂၂၀) တို့ကဲ့သို့သော မျှတသော တရားစီရင်ကြားနာရေးမူအချို့ရှိသည့် “စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတရားရုံးများ” မဟုတ်ပါ။ စစ်ခုံရုံးများမှာ အရပ်သားများအတွက်သာ အကျုံးဝင်ပြီး ယင်းတို့အား ယခုအာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင် နောက်ဆုံးတွေ့ရှိခဲ့ရသည်မှာ စစ်တပ်က ၁၉၈၉ တွင် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ကြေငြာသည့်အချိန်က ဖြစ်သည်။

စစ်ခုံရုံးများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံပုံစံမရှိဘဲ ယင်းတို့သည် တရားစီရင်မှုဘောင်ပြင်ပသို့ ရောက်ရှိလျက်ရှိသည်။ ခုခံချေပသူများသည် ရှေ့နေ ငှားရမ်းနိုင်ခွင့် မရှိပါ။ ယင်းတို့၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း နှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ (သို့မဟုတ်) ယင်းတို့တွင် မျှတသော စစ်ဆေးကြားနာမှုများ ပါဝင်မှု ရှိ၊ မရှိအား သိရှိနိုင်ချေလည်း မရှိသလောက်နည်းပါးသည်။

၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေနှင့် တရားစွဲဆိုမခံကြရသော ခုခံချေပသူအချို့သည် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်လိုက်သော ခရိုင်အရပ်သား တရားရုံးများတွင် တတိယလမ်းကြောင်းအဖြစ် တရားရင်ဆိုင်ကြရသည်။

Since the coup, accused individuals have proceeded down one of two tracks, both of which are secretive with decisions dictated by the military. Some individuals proceed down both tracks simultaneously, or face the same charge in different districts.

The first track is trial by a “special court” set up inside prisons. Special courts are closed courts and therefore journalists, civil society, and families are not allowed to attend. Special courts apply civilian criminal laws and judgements are made by ostensibly civilian judges. Fair trial rights are violated. Trials take about a year or one-three months if the defendant confesses.

The second track is trial by a military tribunal. Military tribunals are not “courts martial”, which are referred to in the constitution (Articles 293b and 319), are regulated in the Myanmar Military Act (Articles 110- 193), apply only to military personnel, and include some fair trial principles, such as evidential standards, right to appeal, and legal advice (Myanmar Military Act Articles 136, 213(1), 220). Military tribunals instead apply to civilians and were last seen when the military previously imposed martial law in 1989.

Military tribunals have no constitutional basis and are therefore extrajudicial. Defendants are not permitted access to a lawyer. Little is known about their procedures and practices or whether they include any fair trial principles.

In 2023, some defendants who are not facing Penal Code cases are reportedly proceeding down a third track in re-opened civilian district courts.

စစ်ခုံရုံးများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံပုံစံမရှိဘဲ ယင်းတို့သည် တရားစီရင်မှု ဘောင်ပြင်ပသို့ ရောက်ရှိလျက်ရှိသည်။
Military tribunals have no constitutional basis and are therefore extrajudicial.

တရားသူကြီးများ

Judges

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင်မူ တရားသူကြီးများသည် အခြေခံဥပဒေ၊ တရားရုံးများလက်စွဲ၊ အကျင့်ပျက်ချစားမှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေ နှင့် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးဥပဒေတို့ကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ အကျင့်ပျက်ချစားမှုနှုန်းသည် မြင့်မားခဲ့သော်လည်း တရားသူကြီးများသည် စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ အနည်းနှင့်အများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

တရားသူကြီးများဆိုင်ရာမြန်မာဥပဒေ

သင်သည် တရားရုံးကလေးစားစွာဆက်ဆံခြင်းကို ခံရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ (တရားရုံးများလက်စွဲ၊ အပိုဒ် ၁၃)။

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် တရားသူကြီးများသည် စစ်တပ်၏ အမိန့်များ (သို့မဟုတ်) စစ်တပ်က လိုလားသည်ဟု ယင်းတို့က ထင်မြင်ယူဆသော အရာများအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ချက်ချမှန်နှုန်းမှာ ၁၀၀% ခန့်ရှိသည်။ စီရင်ချက်ချခံရသူများသည် အပြင်းထန်ဆုံးသော စီရင်ချက်များကိုသာ ရရှိကြသည်။

အချို့သော တရားသူကြီးများသည် စစ်တပ်၏ အမိန့်များအား အကောင်အထည်ဖော်နေရသည်ကို ကျေနပ်နေဟန်ရှိသည်။ အခြားသော တရားသူကြီးများသည် ထိုသို့မလုပ်ဆောင်သောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အန္တရာယ်ကို ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။ စစ်တပ်၏ အမိန့်အား အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖိဆန်သူများ (သို့မဟုတ်) အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သော တရားသူကြီးအချို့မှာ ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသည်။

တရားသူကြီးများသည် ရာဇဝတ်မှုများကို စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်းစံနှုန်းများအား အရေးမစိုက်ဘဲ လစ်လျူရှုကြသည်။ တရားသူကြီးများသည် တရားရုံးများတွင် တရားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် ငြင်းဆိုကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တရားသူကြီးများသည် မျက်မြင်သက်သေများအား အားလုံးအပြန်အလှန် စစ်ဆေးရန် ပြန်လည်ဆင့်ခေါ်ခွင့်ဟူသော တရားခံရှေ့နေ၏ အခွင့်အရေးကို ငြင်းပယ်ကြသည်။

တရားသူကြီးများသည် ပြစ်မှုများကို အလျင်စလို စိစစ်ကြသည်။ အာဏာသိမ်းမီကတည်းက ပြစ်မှုတစ်ခုချင်းစီတွင် စိစစ်ကြားနာမှုအကြိမ်ရေ (၃၀) မှ (၁၀၀) အထိ ပါဝင်တတ်ပြီး ကြားနာမှုတစ်ခုလျှင် ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်နာရီကြာမြင့်သည်။ အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင်မူ တရားသူကြီးများသည် (၁၀) ခုမှ (၁၅) ခုသော ကြားနာမှုများအား နှစ်လမှ သုံးလအတွင်းတွင် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ တရားသူကြီးများသည် ကြားနာမှုများအား မည်သို့အဆုံးသတ်ရမည်နှင့် ပတ်သက်၍ ညွှန်ကြားချက်များ ရရှိထားပြီးဖြစ်ကာ ယင်းတို့တွင် အပြီးသတ်ရန် အမှုများစွာ ပုံလျက်ရှိသည်။

Prior to the coup, judges were supposed to follow regulations included in the Constitution, Courts Manual, Evidence Act, Anti-Corruption Law, and Union Judiciary Law. Although corruption was high, judges operated in at least some accordance with the regulations.

Law on judges

You have the right to be treated with respect by the court (Court Manual, para. 13).

Since the coup, judges always enforce military orders, or the judges' assumption of what the military wants. There is an almost 100% conviction rate. The most punitive sentence is almost always handed down to the convicted individual.

Some judges seem satisfied with enforcing the military's orders. Other judges are fearful of the risk of not doing so. Several judges who did not initially enforce the military orders or who spoke out against the coup were themselves arrested.

Judges undermine and ignore due process in criminal cases. Judges often openly deny legal rights in court. For example, judges deny defence lawyers the right to recall witnesses to cross-examine them.

Judges also rush through criminal cases. Before the coup, each criminal case usually involved between 30 to 100 trial sessions, each lasting an average of an hour. Since the coup, judges have tried to complete trials in 10 to 15 sessions within two to three months. The judges are instructed on the result in advance of the sessions finishing, and have large backlogs of cases to complete.

သက်သေများ နှင့် မျက်မြင်သက်သေများ

Evidence and witnesses

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင်မူ တရားရုံးများသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ သက်သေခံဥပဒေ နှင့် စီရင်ထုံးများတွင် ပါဝင်သော သက်သေ၊ မျက်မြင်သက်သေတို့နှင့် ပတ်သတ်သည့် စည်းမျဉ်းတို့ကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ခဲ့သည်။ တရားရုံးများသည် သက်သေများနှင့် မျက်မြင်သက်သေ များအား စိစစ်ခြင်းကို အနည်းဆုံး အချို့သော စည်းမျဉ်းများနှင့် လိုက် လျောညီထွေအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

သက်သေများ နှင့် မျက်မြင်သက်သေများဆိုင်ရာ မြန်မာဥပဒေ

သင့်တွင် အပြစ်ရှိကြောင်း သက်သေမပြနိုင်မချင်း သင်သည် အပြစ် မဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခံရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (Union of Burma v. U Aye Kyi, 1964 BLR 396; UDHR, Art. 11(1))။

အရေးယူလိုသောသူများသာ သင့်တွင်အပြစ်ရှိကြောင်း သက်သေ ပြရမည့်တာဝန် ရှိပြီး သင်သည် အပြစ်ကင်းကြောင်း သက်သေ ပြရမည့် တာဝန်မရှိပါ (သက်သေခံအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၀၁ မှ ၁၀၄ အထိ)။

သင့်တွင် သံသယ၏အကျိုးကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ (Daw Tin Oo and U Aye Phe (3) v Union, 1966 BLR 129)။

“သက်သေခံချက်”အရည်သွေးသတ်မှတ်ချက်အတွက် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ဆိုချက် ရှိသည် (သက်သေခံ အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃)။

သင်၏ ဖြေရှင်းချက်သည် အကျိုးအကြောင်းသင့်သည့် အမှန်တရား ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိပါက တရားရုံးက သင့်အားယုံကြည်မှုမရှိသည့်တိုင် သင်သည် တရားသေလွတ်ပေးခြင်း ခံရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (M. Muthiah Servai v. Union, 1955 BLR (HC) 175)။

သင်သည် သက်သေခံချက်ကို ကြားနာခွင့်ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့် ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၅၃)။

သင့်ဘက်မှ ထွက်ဆိုပေးမည့် ကိုယ်ပိုင်မျက်မြင်သက်သေ ခေါ်ဆိုခွင့် ရှိသည် (Maung Ant Bwe & One v. Union of Burma, 1948 BLR (HC) 863. Union of Burma v. Ah Shin & 2 Others, 1955 BLR (HC) 317.)။

သင်သည် သက်သေကို ပြန်လှန်စစ်ဆေးခွင့်ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ၊ (ပြစ်မှုဆိုင်ရာထုံး ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၀၈(၂))။

သင်ရှေ့နေသည် ပစ္စည်းသက်သေ နှင့် လူသက်သေများကို ကြားနာ ခွင့်ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၅၃ နှင့် ၃၆၀)။

Prior to the coup, courts were supposed to follow regulations on evidence and witnesses included in the Code of Criminal Procedure, Evidence Act, and case law. Court review of evidence and witnesses was usually conducted in at least some accordance with the regulations.

Law on evidence and witnesses

You have the right to be presumed innocent until proven guilty (Union of Burma v. U Aye Kyi, 1964 BLR 396; UDHR, Art. 11(1)).

The burden of proof is on the prosecution, not on you (Evidence Act, Arts. 101-104).

The benefit of doubt is on you (Daw Tin Oo and U Aye Phe (3) v Union, 1966 BLR 129).

The standard of “proof” is defined (Evidence Act, Art. 3).

If you give an explanation which may reasonably be true, even though it is not believed by the Court, you are entitled to an acquittal (M. Muthiah Servai v. Union, 1955 BLR (HC) 175).

You have a right to hear the evidence (Code of Criminal Procedure, Art. 353).

You have the right to call your own witnesses (Maung Ant Bwe & One v. Union of Burma, 1948 BLR (HC) 863. Union of Burma v. Ah Shin & 2 Others, 1955 BLR (HC) 317.)

You have the right to cross-examine witnesses (Code of Criminal Procedure, Art. 208(2)).

Your lawyer has the right to hear the evidence and the witnesses (Code of Criminal Procedure, Art. 353 and 360).

Your lawyer has the right to know the facts of the case and argue vigorously (Ethics of the Legal Practitioners Duties and Rights Seventh Edition, Union of Myanmar Bar Council, Art. 141).

သင်ရှေ့နေသည်အမှုနှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို သိရှိခွင့်နှင့် တက်ကြွစွာ ခုခံချေပခွင့် ရှိသည် (ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများ၊ တာဝန် နှင့် အခွင့်အရေးများ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီ၊ သတ္တမအကြိမ်မြောက် ထုတ်ဝေခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၁)။

အာဏာသိမ်းမှု စတင်သည့်အချိန်မှစ၍ တရားစီရင်ရေးစနစ်တွင် သက်သေများသည် အရေးမကြီး၊ မသက်ဆိုင် ဖြစ်လာကြသည်။ စွပ်စွဲမှုတစ်ခုတည်းကပင်လျှင် တရားရုံးတွင် တရားစီရင်ချက်များ ချမှတ်ရန်နှင့် ပြစ်မှုထင်ရှားကြောင်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် လုံလောက်လျက် ရှိသည်။

ရာဇဝတ်မှုများတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများသည် သက်သေအနည်းငယ်ကိုသာ ဖော်ပြသည်။ အမှုအများစုတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမှ တင်သွင်းသော တစ်ခုတည်းသော “သက်သေ”မှာ ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက် အစီရင်ခံစာဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုပုံစံများအား တင်ပြသော်လည်း ယင်းတို့တွင် ယုံကြည်ကိုးစားထိုက်သော သက်သေ မပါဝင်ပါ။

ရှာဖွေစစ်ဆေးမှုအတွင်း ရဲများက သိမ်းယူခဲ့သော ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများအား တရားရုံးတွင် တင်သွင်းလေ့မရှိပါ။ ကွန်ပျူတာနှင့် ဖုန်းတို့ကဲ့သို့သော လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများအား တရားရုံးများတွင် တင်ပြနိုင်ချေရှိသော်လည်း ယင်းတို့အား ယုံကြည်ကိုးစားထိုက်သော သက်သေများ ရှာဖွေရန်အတွက် တာဝန်ရှိသော မှုခင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ ဦးစွာ ပေးပို့ထားခြင်း မရှိပါ။

တရားခံရှေ့နေများသည် တရားရုံးတွင် တင်ပြလာသော “သက်သေ”များအား စိန်ခေါ်မေးခွန်းထုတ်ခွင့်မရှိပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အန္တရာယ်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သက်သေများအား စိန်ခေါ်မေးခွန်းထုတ်ခြင်း နှင့် တရားသူကြီး (သို့မဟုတ်) တရားရေးအရာရှိများ အာရုံစိုက်လာအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ရှေ့နေအား ထိန်းသိမ်းခံရခြင်း နှင့် တရားစွဲဆိုခံရခြင်းတို့ကို ပိုမိုကြုံတွေ့စေနိုင်သည်။

အချို့သော ကြားနာစစ်ဆေးမှုများသည် တရားလို (သို့မဟုတ်) တရားလိုပြသက်သေတို့က တရားရုံးမတက်သည့်အတွက် ကြန့်ကြာလျက်ရှိသည်။

တရားခံရှေ့နေများသည် စွပ်စွဲခံရသူ၏ မိသားစုဝင်များအား တရားရုံးသို့ လက်လှမ်းမီရောက်ရှိနိုင်ရန် အတွက် မျက်မြင်သက်သေအဖြစ် ခေါ်လေ့ရှိကြသည်။ စွပ်စွဲခံရသူအတွက်မူ ထိုတွေ့ဆုံမှုသည် ရဲများက ၎င်းအား ထိန်းသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ၎င်း၏ မိသားစုနှင့် ပထမဆုံးတွေ့ဆုံရမှု ဖြစ်သည်။

Since the coup, evidence has become unimportant and irrelevant within the justice system. An accusation alone is usually sufficient for laying charges and securing a conviction within a court.

Very little evidence is presented by the prosecution in criminal cases. In most cases, the only “evidence” presented by the prosecution is the First Information Report (FIR). Sometimes, search forms are presented, but these do not include credible evidence.

Property seized by the police during searches is rarely presented in court. Electronic devices such as laptops and phones may be presented in court but are not previously sent to the Criminal Investigation Department (CID) responsible for extracting credible evidence.

Defence lawyers often cannot challenge the “evidence” presented in court because doing so is risky. Challenging “evidence” or drawing attention from the judge or law officers increases the lawyer’s own risk of being detained and prosecuted.

Some trials are delayed because either the complainant or the prosecution’s witnesses fail to attend the court.

Defence lawyers often call the accused individual’s family members as witnesses so that they can access the court. This is often the first time that the accused individual has met their family since being detained by the police.

အမှုအများစုတွင်မူ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမှ တင်သွင်းသော တစ်ခုတည်းသော “သက်သေ”မှာ ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက် အစီရင်ခံစာဖြစ်သည်။

In most cases, the only “evidence” presented by the prosecution is the First Information Report (FIR).

တရားခံရှေ့နေများ နှင့် ခုခံချေပမှုများ

Defence lawyers and defences

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင် တရားခံရှေ့နေများသည် တရားရုံးလက်စွဲ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ နှင့် တရားဥပဒေကျင့်သုံးသူများ အက်ဥပဒေတို့တွင် ပါဝင်သော အခွင့်အရေးများ နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ အရ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။ တရားခံရှေ့နေများသည် အချို့သော အခွင့်အရေးများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေအောင် ပုံမှန်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြသည်။

တရားခံရှေ့နေများဆိုင်ရာ ဥပဒေများ

သင်သည် မိမိကိုယ်ကို ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၉ နှင့် ၃၇၅။ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃)။

သင်သည် ရှေ့နေခေါ်ယူခွင့် ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄၀။ တရားရုံးများလက်စွဲ၊ အတွဲ (၂) အပိုဒ် ၄၅၅။ ဥပဒေ ဆိုင်ရာ အထောက်အကူပေးရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၅၊ ၂၆၊ ၃၁ နှင့် ၄၃။ ICCPR ပုဒ်မ ၁၄(၃)(ဃ)။)

သင်သည် သင့်အကျိုးကို သစ္စာစောင့်သိလေးစားပြီး လစ်လျူရှုခြင်း မပြုသော ရှေ့နေတစ်ဦး ရယူခွင့်ရှိသည် (ရှေ့နေများအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၄။ ၁၉၆၈၊ BLR (တရားလွှတ်တော်) စာမျက်နှာ-၂၆၄။ ရှေ့နေများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြေခံမူများဆိုင်ရာကုလသမဂ္ဂကြေညာစာတမ်း၊ ၁၂)။

သင့်ရှေ့နေတွင် ရှေ့နေလိုက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည် (တရားရုံးများလက်စွဲ ၁၉၉၉၊ အပိုဒ် ၃(၁)၊ ပုဒ်မ ၃(၄) မှ ၃(၇) အထိ၊ ပုဒ်မ (၇)။

သင့်ရှေ့နေသည် သင့်အား ကိုယ်စားပြုခွင့် ရှိသည် (တရားရုံးများလက်စွဲ၊ အတွဲ-၂၊ အပိုဒ် ၄၅၅)။

သင်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သင်အကျိုးနှင့်သော်လည်းကောင်း တွဲဖက်သတ်မှတ်ခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၇၅။ ရှေ့နေများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်သော အခြေခံမူများဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း၊ အခြေခံမူ ၁၈)။

သင်သည် ရှေ့နေနှင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရှိသည် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၇၅။ တရားရုံးများလက်စွဲ၊ အပိုဒ် ၄၅၅။ တရားလွှတ်တော် ထုတ်ပြန်ချက်အမှတ် (၂) (အထွေထွေ)၊ (၁၆) ရက်၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၂၇။ အကျဉ်းသားအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၀။ ရဲလက်စွဲ၊ အပိုဒ်-၇၄)။

Prior to the coup, defence lawyers were supposed to operate under rights and regulations included in the Courts Manual, Code of Criminal Procedure, and Legal Practitioners Act. Defence lawyers usually operated in at least some accordance with some of the rights and regulations.

Law on defence lawyers

You have the right of defence (Constitution, Arts. 19 and 375; Union Judiciary Law, Art. 3).

You have a right to a lawyer (Code of Criminal Procedure, Art. 340; Courts Manual, Vol. II, para. 455; Legal Aid Law, Arts. 25-26, 31, and 43; ICCPR, Art. 14(3)(d)).

You have a right to a lawyer who loyally respects your interests and not negligent (Legal Practitioners Act, Art. 44; 1968, BLR (High Court) Page 264; UN Declaration on the Basic Principles on the Role of Lawyers, 12).

Your lawyer has the right to practice (Courts Manual 1999, para. 3(1), Art. 3(4) – (7), 7).

Your lawyer has the right to provide you with representation (Courts Manual, Vol. II, para. 455)

Your lawyer has the right not to be identified with you or your cause (Constitution, Art. 357; UN Declaration on the Basic Principles on the Role of the Lawyer, Principle 18).

You have a right to access your lawyer (Constitution, Art. 375; Courts Manual, para. 455; High Court Notification No.2 (General), 16th February 1927; Prisons Act, Art. 40; Police Manual, para. 74).

You have the right to confidential communications with your lawyer, including during prison visits (Evidence Act, Art. 126; Prison Act, Art. 40).

Your lawyer has the right to hear the evidence and the witnesses (Code of Criminal Procedure, Art. 353 and 360).

သင်သည် ထောင်ဝင်စာလာတွေ့သည့် အချိန်အပါအဝင် သင်၏ ရှေ့နေနှင့် လျှို့ဝှက်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုခွင့်ရှိသည် (သက်သေခံ အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၂၆။ အကျဉ်းထောင်များအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၀)။

သင့်ရှေ့နေသည် ပစ္စည်းသက်သေနှင့် လူသက်သေများကို ကြားနာခွင့် ရှိသည် (ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၅၃ နှင့် ၃၆၀)။

သင်၏ရှေ့နေသည် ညွှန်ကြားချက်များလက်ခံရရှိရန်နှင့် စာရွက်စာ တမ်းများကို လေ့လာရန် လုံလောက်သော အချိန်ရယူခွင့် ရှိသည် (တရားရုံးများလက်စွဲ၊ အတွဲ-၂၊ ပုဒ်မ ၄၅၇။ ICCPR၊ ပုဒ်မ ၁၄(၃)(ခ)။)

သင့်ရှေ့နေသည်အမှုနှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို သိရှိ ခွင့်နှင့် တက်ကြွစွာ ခုခံချေပခွင့် ရှိသည် (ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၏ ကျင့် ဝတ်သိက္ခာများ တာဝန်နှင့် အခွင့် အရေးများ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ များကောင်စီ၊ သတ္တမအကြိမ်မြောက် ထုတ်ဝေခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၁)။

သင်သည် သင့်အားတိုင်ကြားသူနည်းတူ တန်းတူထွက်ဆိုခွင့် ရှိသည်။ သင့်ဘက်မှ ထွက်ဆိုပေးမည့် ကိုယ်ပိုင်မျက်မြင်သက်သေ ခေါ်ဆိုခွင့် ရှိသည် (Maung Ant Bwe & One v. Union of Burma, 1948 BLR (HC) 863. Union of Burma v. Ah Shin & 2 Others, 1955 BLR (HC) 317.)။

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ကတည်းကပင် ခုခံချေပမှုများအား တရားရုံးများ တွင် လစ်လျူရှုထားပြီး၊ စစ်တပ် နှင့် ယင်း၏ တရားရုံးများသည် တရားခံ ရှေ့နေများအား ထိထိရောက်ရောက် ဖိနှိပ်ကြသည်။ တရားခံရှေ့နေများ အား “အထူးတရားရုံးများ”တွင်သာ ခွင့်ပြုပြီး စစ်ခုံရုံးများတွင်မူ ခွင့်ပြု ထားခြင်း မရှိပါ။ တရားခံရှေ့နေများ အလုံအလောက်မရှိသောကြောင့် ရှေ့နေတစ်ယောက်လျှင် ရာပေါင်းများစွာသော စွပ်စွဲခံရသူများအား တပြိုင်နက်တည်း ခုခံပေးနေကြရသည်။

စွပ်စွဲခံရသူများ၏ တရားခံရှေ့နေ ငှားရခြင်း အများစု၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ အကျဉ်းထောင်ပြင်ပတွင် ရှိသော ယင်းတို့၏ မိသားစု၊ သူငယ်ချင်း များ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ဆက်သွယ်ခွင့်ရရှိရန်ဟူသော ရိုးရှင်း သည့် အကြောင်းအရင်းသာ ဖြစ်သည်။ စွပ်စွဲခံရသူ နှင့် ယင်း၏ ရှေ့နေအ ကြား ခွင့်ပြုထားသော မည်သည့်ဆက်သွယ်မှုမဆို တွေ့ဆုံခန်းထဲတွင် လက်နက်ကိုင် ရဲတစ်ဦးကို ခြိမ်းခြောက်သည့်အနေအထားဖြင့် ထားရှိ ခြင်းဖြင့် အစဉ်အမြဲ စောင့်ကြည့်ခံရသည်။

တရားခံရှေ့နေများသည် ယင်းတို့အား ငှားရမ်းသူများအား ခုခံကာကွယ် ရမည်ဟူသည့် တာဝန်ကို ပြည့်ဝအောင် ဆောင်ရွက်သည့်အတွက် ခြိမ်း ခြောက်၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၊ ဖမ်းဆီးခံကြရသည်။ တရားရုံးတွင် စိန်ခေါ် သော ခုခံချေပမှုအား တင်သွင်းခြင်းသည်ပင်လျှင် တရားသူကြီး၊ ဥပဒေ အရာရှိ နှင့် စစ်တပ်တို့ထံမှ မလိုလားအပ်သော အာရုံစိုက်မှုများ ခံရနိုင် ချေကို မြှင့်တင်ပေးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မျက်မြင်သက်သေအား အပြန် အလှန်စစ်ဆေးခြင်းသည်ပင်လျှင် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ယူဆခံရ သည်။ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှုအား အသနားခံတင်ပြရန် တောင်းဆိုခြင်းသည် ပင်လျှင် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ တရားခံရှေ့နေအပေါ်ထားရှိသော

Your lawyer has the right to sufficient time to receive instructions and study documents (Courts Manual, Vol. II, Art. 457; ICCPR, Art. 14(3)(b)).

Your lawyer has the right to know the facts of the case and argue vigorously (Ethics of the Legal Practitioners Duties and Rights Seventh Edition, Union of Myanmar Bar Council, Art. 141).

You have the right to be heard equally with the complainant. You have the right to call your own witnesses (Maung Ant Bwe & One v. Union of Burma, 1948 BLR (HC) 863. Union of Burma v. Ah Shin & 2 Others, 1955 BLR (HC) 317.)

Since the coup, defences are ignored in courts and the military and its courts actively repress defence lawyers. Defence lawyers are only allowed in “special courts” and are not allowed into military tribunals. There are not enough defence lawyers and therefore each lawyer will be simultaneously defending hundreds of accused individuals.

Often the accused individual’s reason for hiring a defence lawyer is simply to ensure that they can communicate with their family, friends, and colleagues outside of prison. Any communication between an accused individual and their lawyer that is allowed is always monitored, with armed police sitting threateningly inside meeting rooms.

Defence lawyers have been threatened, tortured, and arrested for fulfilling their role in defending their clients. Using a challenging defence argument in court is enough to raise unwanted attention from the judge, law officers, and military. For example, simply cross-examining a witness is regarded as too challenging. Requesting the opportunity to appeal a conviction may also be regarded as too challenging. A judge’s bad mood or bad feelings towards a defence lawyer can increase the lawyer’s risk.

Risks are often realised outside of the court. The military places defence lawyers under surveillance, taking their names, photographing them, visiting their offices and homes, intercepting their calls, and monitoring their electronic devices and online accounts.

Defence lawyers are also required to sign documents inside the court promising not to post on social media or contact journalists about the case, or inform the accused

တရားသူကြီး၏ မကောင်းသော စိတ်ခံစားချက်သည် ယင်းရှေ့နေ၏ အန္တရာယ်ရှိမှုအား တိုးပွားစေသည်။

အန္တရာယ်များသည် တရားရုံးပြင်ပတွင် အများဆုံး ဖြစ်ပွားသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ စစ်တပ်သည် တရားခံရှေ့နေများအား စဉ်ဆက်မပြတ် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ယင်းတို့၏ နာမည်များအား ရယူမှတ်သားထားခြင်း၊ ယင်းတို့အား ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးခြင်း၊ ယင်းတို့၏ ရုံးများ နှင့် အိမ်များအား သွားရောက်ခြင်း၊ ယင်းတို့၏ ဖုန်းအဝင်အထွက် မှတ်တမ်းများကို စစ်ဆေးခြင်း နှင့် ယင်းတို့၏ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း အသုံးအဆောင်များနှင့် အွန်လိုင်းအကောင့်များအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင် ကြသည်။

တရားခံရှေ့နေများသည် ယင်းတို့၏ အမှုကိစ္စအကြောင်းကို လူမှုကွန် ယက်ပေါ် မတင်ရန်၊ (သို့မဟုတ်) သတင်းထောက်များအား မဆက် သွယ်ရန် ယခုလက်ရှိပြင်ပအခြေအနေများအကြောင်းကို စွပ်စွဲခံရသူအား မပြောပြရန် ကတိကဝတ်ပြုသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို တရားရုံးတွင်း တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးကြရသည်။

ရလဒ်အနေဖြင့် တရားခံရှေ့နေအများစုသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးသည့်အတွက် ဖိနှိပ်ခံရသူများအပါအဝင် လူများ၏ လူ့အခွင့်အရေးကို ခုခံကာကွယ်ပေးရန်ပါဝင်သည့် “နိုင်ငံရေး” အမှုကိစ္စများကို ရှေ့နေလိုက်ပေးခြင်း မပြုကြတော့ပါ။

ထိုသို့သော အန္တရာယ်များသည် အမှုများကို လိုက်ပေးသော တရားခံရှေ့ နေများမှာ စွပ်စွဲခံရသူနှင့် ဆက်ဆံရသည့်အတွက် အန္တရာယ်များလာ ကြသည်။ ယင်းတို့အား “တက်ကြွလှုပ်ရှားသူပုံစံ” ရှေ့နေများဟု သတ်မှတ်ထားကြပြီး၊ ယင်းတို့အား စစ်တပ် နှင့် တရားရုံးတို့ထံမှ ဖိနှိပ်ခံရနိုင်မှု အန္တရာယ်မှာလည်း မြင့်မားလာသည်။

တရားခံရှေ့နေများသည် ယင်းတို့၏ အမှုအပ်သူများအား ခုခံကာကွယ် ပေးခြင်းကို လျော့ချခြင်းအားဖြင့် ယင်းတို့ ကြုံတွေ့လာနိုင်သည့် အန္တ ရာယ်များကို လျော့ချကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တရားခံရှေ့နေများသည် တရားမဝင်သော (သို့မဟုတ်) လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အရ ပြဿနာဖြစ်နေ သော သက်သေများ (သို့မဟုတ်) နည်းစနစ်များအား စိန်မခေါ် ကြပါ။

individual about current affairs. Some lawyers are openly threatened inside the court.

As a result, many defence lawyers do not take on so-called “political” cases that involve defending the human rights of individuals, including those repressed for exercising their right to freedom of expression.

Defence lawyers that do take on these cases risk being associated with the accused individual. They are labelled “activist-type” lawyers and their risk of being repressed by the military and the courts increases.

Defence lawyers mitigate their risk by reducing the defence that they give to their clients. For example, they do not challenge evidence or processes that are illegal or procedurally problematic.

တရားရုံးတွင် စိန်ခေါ်သော ခုခံချေပမှုအား တင်သွင်းခြင်းသည်ပင်လျှင် တရားသူကြီး၊ ဥပဒေအရာရှိနှင့် စစ်တပ်တို့ထံမှ မလိုလားအပ်သော အာရုံစိုက်မှုများ ခံရနိုင်ချေကို မြှင့်တင်ပေးသည်။

Using a challenging defence argument in court is enough to raise unwanted attention from the judge, law officers, and military.

Conclusion

စစ်တပ်သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ဖူးငုံစံမြန်မာ့ တရားရေးစနစ်အား ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့သည်။ ထိုတရားရေးစနစ်မှာ စစ်တပ် ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအပါအဝင် ဆယ်စုနှစ်များစွာကြာ ဖိနှိပ်မှုများကြောင့် ထိခိုက်ခံခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ တရားစီရင်ရေးလွတ်လပ်အမှုအခိုးကင်းမှုနှင့် တိုးတက်လာသော တရားရေးခုံချေပချက်များမှာ ဖယ်ရှားခံခဲ့ရပြီး၊ အာဏာရှင်တရားစီရင်ရေး ဖြင့် အစားထိုးခံခဲ့ရသည်။

စစ်တပ်၏ လက်ရှိ “တရားစီရင်ရေး” “စနစ်”အား လွတ်လပ်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမြန်မာက လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းသည် တရားခံရှေ့နေများနှင့် ထဲထဲဝင်ဝင် အတူအလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း နှင့် ယင်းတို့၏ ဖြစ်ရပ်မှန် အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် အခြေပြုထားသည်။ တရားစီရင်ရေးစနစ်အတွင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသော သူတိုင်းသည် စစ်တပ်ထံမှ လာသော ပြင်းထန်သည့်စိန်ခေါ်မှုနှင့် အန္တရာယ်များကိုသာမက အချင်းချင်းကြားတွင်ဖြစ်ပေါ်နေသော စိန်ခေါ်မှု နှင့် အန္တရာယ်များကိုပါ များစွာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည်။ ရှေ့နေများ၊ တရားစွဲရှေ့နေများ၊ တရားသူကြီးများ၊ မျက်မြင်သက်သေများ နှင့် စွပ်စွဲခံရသူများအားလုံးတို့သည် ဒီဂရီမတူညီသော အန္တရာယ်များကို ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

၂၀၁၂ မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် တိုတောင်းသော မြန်မာ့အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလအတွင်းတွင် အလုံးစုံသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ဆောင်ရန် လစ်ဟင်းခဲ့မှုသည် စစ်တပ်၏ တရားစီရင်ရေးစနစ်အား ဖျက်စီးရန် ဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုလွယ်ကူစေခဲ့သည်။ ခေတ်အဆက်ဆက်သော အစိုးရတို့သည် တရားစီရင်ရေးစနစ်အား ပိုမိုထိရောက်ကာ အင်အားတောင့်တင်းလာအောင် လုံလောက်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပြုလုပ်ရန်အတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ခေတ်အဆက်ဆက်သော အစိုးရတို့သည် တရားရေးစီရင်စနစ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူ့အသိုက်အဝန်းအား တိုးတက်စေရန်ဆိုသည်ထက် အများပြည်သူအား ထိန်းချုပ်ရန်သာဖြစ်သည်ဟူသော စစ်တပ်၏ အယူအဆကိုသာ ထပ်ကာထပ်ကာ အကောင်အထည်ဖော်နေခဲ့သည်။

အနာဂတ်အစိုးရတို့သည် အတိတ်က အမှားများထံမှ သင်ယူသင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဥပဒေများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်သာမက အကြံဉာဏ်အသစ်များ၊ ပြောင်းလဲလာသော အတွေးအခေါ်များ၊ ဒီမိုကရေစီပြည့်ဝသော တရားရေး အလေ့အထများအား လိုအပ်နေပြီး၊ ယင်းတို့ကို ရရှိနိုင်ရေး အတားအဆီးဖြစ်နေသည့် အရာများအား ဖယ်ရှားဆောင်ရွက်ကြရန်လည်း လိုအပ်နေပါသည်။

After seizing power in 2021, the military tore down Myanmar’s nascent justice system which was already hampered by decades of oppression including under the military’s own 2008 constitution. Initial steps towards the rule of law, judicial independence, and improved legal defence were swept aside and replaced by legal tyranny.

FEM’s analysis of the military’s current “justice” “system” is based on in-depth work with defence lawyers and uncovers their lived experience. Every person involved in the system faces serious challenges and risks from the military and often from each other. Lawyers, prosecutors, judges, witnesses, and accused individuals are all at risk to different degrees.

The military’s destruction of the justice system was made easier by the lack of holistic reform delivered during Myanmar’s short political transition from 2012 to 2021. Successive governments failed to plan for and deliver sufficient reforms to make the system more effective and robust.

Future governments must learn from past mistakes. Myanmar needs not only reformed laws, but new ideas, reformed mindsets, democratic legal practices and behaviours, and the removal of all obstacles to achieving them.

ကျေးဇူးတင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ဤစီမံကိန်းတွင်ပါဝင်ပေးခဲ့ကြသော လုံခြုံရေးအခြေအနေကြောင့် အမည်မဖော်နိုင်သည့် ရှေ့နေများနှင့် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးတို့ကို လွတ်လပ်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မြန်မာက အထူးပင်ကျေးဇူး တင်ရှိပါသည်။

ဤသုတေသနသည် Creative Commons Share Alike လိုင်စင်အရ လွတ်လပ်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မြန်မာ [Free Expression Myanmar (FEM)] ၌ မူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ဤလိုင်စင်အရ FEM ကို အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြပြီး၊ သင်၏ အသစ်ဖန်တီးမှုများအား တူညီသောစည်းမျဉ်းဖြင့် လိုင်စင်ပြုလုပ်ထားလျှင် ဤစာတမ်းအား စီးပွားရေးအရမဟုတ်သည့် ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်း၊ အနည်းငယ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းတို့ပြုလုပ်နိုင်ကာ၊ စီးပွားရေးအရမဟုတ်သည့် သင့်လုပ်ငန်း (စာအုပ်၊ စာတမ်း စသည်တို့) တွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

FEM မိတ်ဆက်

လွတ်လပ်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း(မြန်မာ) [Free Expression Myanmar (FEM)] သည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်ခွင့်အရေးတွင် နှံ့စပ်သော၊ ဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော၊ ဥပဒေချိုးဖောက်ခံရသူများကို ကာကွယ်နေသော၊ ထို့အပြင် အကောင်းဆုံး နိုင်ငံတကာအလေ့အထကောင်းများကို အလေးဂရုပြုလာအောင် လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် လိုအပ်နေသည့် သင့်လျော်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အလေးထားဂရုပြုလာရန် FEM ၏ ရည်ရွယ်ချက် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- www.FreeExpressionMyanmar.org
- www.facebook.com/FreeExpressionMyanmar
- coordinator@FreeExpressionMyanmar.org

တို့တွင် ကျေးဇူးပြု၍ ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

Acknowledgements

FEM wishes to thank all those lawyers and stakeholders involved in the project and who cannot be named for security reasons.

The report is copyrighted under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlikeLicense. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creations under the identical terms.

The cover image and images throughout have been created by FEM and Dall-E artificial intelligence.

About FEM

Free Expression Myanmar (FEM) is a national human rights organisation that is expert in free expression and information, engaging in legal reform, defending victims of violations, and promoting best international standards.

This report forms part of FEM's objective to promote appropriate and needed reforms. See:

- www.FreeExpressionMyanmar.org
- www.facebook.com/FreeExpressionMyanmar
- coordinator@FreeExpressionMyanmar.org

Support

The report is funded by USAID. The views represented in this paper are those of the author(s) and do not necessarily represent the views of USAID.

မြန်မာစစ်တပ်၏ “တရားစီရင်ရေး” ယန္တရား

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ရှေ့နေများ၏ ကိုယ်တွေ့အတွေ့အကြုံများ၊ တရား
ခုံရုံးများနှင့် စစ်ဆေးစီရင်မှုများ

စစ်တပ်သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ဖူးငုံစံမြန်မာ့တရားရေး
စနစ်အား ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့သည်။ ထိုတရားရေးစနစ်မှာ စစ်တပ် ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ
အခြေခံဥပဒေအပါအဝင် ဆယ်စုနှစ်များစွာကြာ ဖိနှိပ်မှုများကြောင့် ထိခိုက်ခံခဲ့ရ
ပြီး ဖြစ်သည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ တရားစီရင်ရေးလွတ်လပ်အမှီအခိုကင်းမှု
နှင့် တိုးတက်လာသော တရားရေးဆိုင်ရာစံချင်စားများမှာ ဖယ်ရှားခံခဲ့ရပြီး၊ အာဏာ
ရှင်တရားစီရင်ရေးဖြင့် အစားထိုးခံခဲ့ရသည်။

စစ်တပ်၏ လက်ရှိ “တရားစီရင်ရေး” “စနစ်”အား လွတ်လပ်သော ထုတ်ဖော်
ပြောဆိုခြင်းမြန်မာက လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းသည် တရားခံရှေ့နေများနှင့် ထဲထဲ
ဝင်ဝင် အတူအလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း နှင့် ယင်းတို့၏ ဖြစ်ရပ်မှန် အတွေ့အကြုံများ
အပေါ်တွင် အခြေပြုထားသည်။ တရားစီရင်ရေးစနစ်အတွင်းတွင် ပါဝင်ပတ်
သက်နေသော သူတိုင်းသည် စစ်တပ်ထံမှလာသော ပြင်းထန်သည့်စိန်ခေါ်မှုနှင့်
အန္တရာယ်များကိုသာမက အချင်းချင်းကြားတွင်ဖြစ်ပေါ်နေသော စိန်ခေါ်မှုနှင့်
အန္တရာယ်များကိုပါ များစွာရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည်။ ရှေ့နေများ၊ တရားစွဲရှေ့
နေများ၊ တရားသူကြီးများ၊ မျက်မြင်သက်သေများနှင့် စွပ်စွဲခံရသူများအားလုံး
တို့သည် ဒီဂရီမတူညီသော အန္တရာယ်များကို ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

Myanmar military’s “justice” system

Lived experiences of lawyers, courts, and trials after
the coup

After seizing power in 2021, the military tore down Myanmar’s
nascent justice system which was already hampered by decades
of oppression including under the military’s own 2008
constitution. Initial steps towards the rule of law, judicial
independence, and improved legal defence were swept aside and
replaced by legal tyranny.

FEM’s analysis of the military’s current “justice” “system” is
based on in-depth work with defence lawyers and uncovers their
lived experience. Every person involved in the system faces
serious challenges and risks from the military and often from
each other. Lawyers, prosecutors, judges, witnesses, and accused
individuals are all at risk to different degrees.

FREE လွတ်လပ်သော
EXPRESSION ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း
MYANMAR မြန်မာ